

۱۳۹۹-۱۴۰۰/ RFP06

معاونت برنامه‌ریزی،
پژوهش و فناوری
اطلاعات؛
دفتر پژوهش و آموزش

فراخوان پیشنهاده برای طرح‌های پژوهشی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور (۶)

عنوان

تدوین گزارش جامع عمومی‌سازی ادراک علمی در کتابخانه‌های عمومی
با شناسایی ظرفیت‌ها و پیشنهاد الگوها و راهکارها
(در سه حوزه خدمات و برنامه‌ها: آگاهی‌رسانی، یادگیری مادام‌العمر، فراغت اجتماعی-فرهنگی)

مهلت ارسال پیشنهاده

دهم مهرماه ۱۳۹۹

فهرست

۲.....	معرفی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۳.....	عنوان مسئله: دسترس‌پذیری آگاهی علمی در کتابخانه عمومی
۴.....	شرح مسئله
۴.....	هدف‌ها
۵.....	قلمرو جغرافیایی و زبانی پژوهش
۵.....	دستاورد و خروجی‌های مورد انتظار
۵.....	کمیته‌های الزامی برای طرح پژوهشی پیشنهادی
۶.....	ویژگی‌های تخصصی پژوهشگران (علاوه بر تجربه)
۶.....	معیارهای ارزیابی پیشنهاد
۷.....	تاریخ‌ها و جدول زمانی
۸.....	سقف اعتبار
۸.....	شیوه ارسال پیشنهاد
۸.....	راه‌های ارتباطی

باسمه‌تعالی

معرفی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور (متشکل از ارکان هیأت‌امنا^۱، دبیرکل، انجمن‌های استان و شهرستان، و دبیرخانه هیأت‌امنا) بر اساس «قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی» (مصوب اسفند ۱۳۸۲) متولی ساخت، تجهیز، بازسازی، توسعه کتابخانه‌های عمومی و مدیریت و نظارت بر اداره آنهاست؛ که به عنوان نهادی فرهنگی (عمومی غیردولتی)، با هدف برآوردن نیاز اطلاعاتی، علمی، آموزشی، فراغتی و تفریحی فرهنگی عموم جامعه ساکن در ایران (فارغ از ملیت و قومیت، نژاد، مذهب، جنسیت، زبان، سن یا طبقه اجتماعی) به ارائه خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی به ایشان می‌پردازد. مطابق این قانون، غیر از کتابخانه‌هایی که در تبصره ۲ ماده ۱۱ استثنا شده‌اند^۲، هر کتابخانه‌ای که به عنوان «کتابخانه عمومی»^۳ در ایران عزیز فعالیت می‌کند، باید زیر نظر نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و مطابق با این قانون اداره شود.

اینک نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برخوردار از شبکه ۳۵۰۴ کتابخانه عمومی (شامل ۲۶۰۶ کتابخانه نهادی، ۸۷۵ کتابخانه مشارکتی^۴، ۲۳ کتابخانه مستقل^۵) با ۴۱۰۹۵۳۰۲۴۹ منبع (کتاب و ...) در زیربنای ۲۰۸۸۰۲۵۳ متر مربع و حدود ۷۰۰۰ همکار (بالغ بر ۵۳۰۰ کتابدار) در ستاد ملی^۶، ۳۱ ستاد استانی و کتابخانه‌های عمومی شهری (در ۹ درجه یا گروه تخصیص درون‌داد)، روستایی و سیار است که به بیش از نه میلیون کاربر و دو میلیون عضو خدمت می‌کند و مبتنی بر اهداف، سیاست‌ها و برنامه راهبردی خود باید این خدمات را در کیفیت و کمیت، تا ده‌ها برابر امروز گسترش دهد.

^۱ ترکیب هیأت‌امنا کتابخانه‌های عمومی، بر اساس ماده ۲ قانون: وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت‌امنا)، رئیس شورای عالی استان‌ها، معاون ذی‌ربط از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، یک عضو از کمیسیون فرهنگی به پیشنهاد آن کمیسیون و تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر، رئیس کتابخانه ملی ایران، و پنج نفر از صاحب‌نظران و شخصیت‌های علمی فرهنگی کشور است که حداقل دو صاحب‌نظر، از بانوان هستند. این اعضا به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حکم رئیس‌جمهور برای مدت چهارسال انتخاب می‌شوند و یک نفر از ایشان به انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان دبیرکل هیأت‌امنا مسئولیت اداره امور دبیرخانه را به عهده خواهد داشت.

^۲ هشت استثناء این قانون، که از ضوابط و مقررات خاص خود تبعیت می‌کنند، عبارتند از: کتابخانه ملی، کتابخانه‌های آستان قدس رضوی (علیه‌الصلوة والسلام)، کتابخانه آستان حضرت معصومه (علیهاالرحمة والسلام)، کتابخانه آستان حضرت عبدالعظیم (علیه‌الرحمة والسلام)، کتابخانه آستان احمدین موسی (علیه‌الرحمة والسلام)، کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی، کتابخانه مجلس شورای اسلامی و کتابخانه‌های وقفی (تابع وقف‌نامه).

^۳ ایفلا کتابخانه عمومی را چنین تعریف می‌کند: «کتابخانه عمومی سازمانی است که اجتماع، از طریق حاکمیت محلی، منطقه‌ای، ملی و یا برخی دیگر از ساختارها و سازمان‌های اجتماعی آن را تأسیس، حمایت و تأمین مالی می‌کند. کتابخانه عمومی دسترسی به دانش، اطلاعات، آثار خیال‌انگیز و امکان یادگیری مادام‌العمر را از طریق طیفی از منابع و خدمات، بدون در نظر گرفتن نژاد، ملیت، سن، جنسیت، مذهب، زبان، سلامت یا معلولیت، طبقه اقتصادی و وضعیت اشتغال و سطح تحصیلات و ... برای تمامی اعضای اجتماع فراهم می‌کند». کتابخانه عمومی دارای سه کاربزه است: آموزش، آگاهانش (اطلاع‌رسانی / آگاهی‌بخشی) و فرهنگ (تربخشی بیشتر اوقات فراغت با تمدد قوا و تقویت ارتباط بین‌افردی مردم).

^۴ با مالکیت یا مدیریت افراد، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی که طبق ضوابط شیوه‌نامه «تأسیس کتابخانه‌های عمومی ... تحت نظارت نهاد» تأسیس و اداره می‌شوند.

^۵ با مالکیت یا مدیریت مؤسسان یا مدیران مسئول (حقیقی و حقوقی) که با مشارکت نهاد در تأمین منابع کتابخانه‌ای، نرم‌افزار، تجهیزات، خدمات آموزشی کتابداری و ... تأسیس و اداره می‌شوند.

^۶ ستاد ملی یا دبیرخانه مرکزی متشکل است از: ۱. دبیرکل، مشاوران، هسته‌گزینش، دفتر ارزیابی عملکرد و بازرسی، چهار اداره کل تحت نظر دبیرکل (امور مجلس و استان‌ها، امور عمرانی، حراست، روابط عمومی و امور بین‌الملل)؛ ۲. معاونت توسعه کتابخانه‌ها و ترویج کتاب‌خوانی (سه اداره کل: توسعه کتابخانه‌ها و مشارکت‌ها، تأمین منابع، ترویج کتاب‌خوانی و امور فرهنگی)؛ ۳. معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری (سه دفتر: برنامه‌ریزی، پژوهش و آموزش، فناوری اطلاعات)؛ ۴. معاونت اداری و مالی (دو اداره کل: منابع انسانی و پشتیبانی، امور مالی و ذی‌حسابی؛ و دو دفتر: بودجه و بهبود مدیریت، امور حقوقی).

عنوان مسئله: دسترس پذیری آگاه‌علمی در کتابخانه عمومی

فعالیت‌هایی که برای گسترش اجتماعی اندیشه و روش علمی یا علاقه‌مند کردن عموم مردم به دانش، و پذیرش^۱ نگرش و آموزش و رفتار و منش علمی - با پیوندهایش به فناوری و نوآوری مرتبط با آن - صورت می‌گیرد، ذیل عناوینی چون «ترویج علم»، «عمومی‌سازی یا همگانی کردن علم^۲»، «آگاهی عمومی از علم^۳»، «فهم یا ادراک عمومی از علم^۴»، «تعهد و اعتماد عمومی به دانش و فناوری^۵» و «علم برای همه یا علم عامه^۶» بیان می‌شود و قرار می‌گیرد. در سنت دیرین فرهنگ ما و اقتضای جهان نوین امروزمان، اشاعه علم (هم در معنای عام یا فراگیر اجتماعی و انسانی و طبیعی و محض؛ و هم منحصراً دربارهٔ مصادیق طبیعت‌شناختی با روش تجربی و زبان ریاضی‌اش) در زندگی و اجتماع مطلوبیت دارد و ایجاد پیوند پایدار و کنش متقابل و حتی مشارکت^۷ میان دانشوران و مردمان غیرمتخصص در رشته‌های علمی، به توازن و تعادل خردمندانۀ جامعه کمک می‌کند و به کاربردی کردن علم و کارایی آن در حل مسائل شخصی و معضلات اجتماعی نیز یاری می‌رساند و در نهایت، انبان مهارت‌های ارتباطی دانشمندان و منزلت اجتماعی آنان را از مددش، سرشار می‌سازد و رشد علم، توسعهٔ انسانی و تعالی معرفتی و معیشتی جامعه را موجب می‌شود.

در این میان، کتابخانهٔ عمومی نیز به عنوان «سازواره‌ای دانشی و مخزنی معرفتی»، «مدرسه‌ای مادام‌العمر» و «تالاری برای تعامل اجتماعی و بازآفرینی توان و شادابی جسم و روان»، که در دسترس عموم است و مجال دستیابی به آگاهی، اطلاعات، یادگیری غیررسمی و خودآموزی، فضای پشتیبان آموزش رسمی و تعامل اجتماعی و تفنن و فراغت فرهنگی را با رویکردی عدالت‌محور و کاربرپسند مهیا می‌کند، وظیفه‌ای و کارنامه‌ای آشکار در تمهید دانش‌ورزی و پشتیبانی از آن با فراهم‌آوری منابع اطلاعات و آگاهی علمی، تدارک فضای آموزشی و تعاملی و ابزاری متناسب در قالب خدمات و برنامه‌های متنوع دارد. با این حال، پیوند کتابخانه‌های عمومی با نهادهای علمی و مروجان دانش و عمومی‌سازان ادارک و ارتباطات رسانه‌ای و انسانی‌اش، چندان مستند و متعین نیست و علاوه بر آن، به‌رغم پیشینهٔ هر دو نهاد علم و کتابخانهٔ عمومی در حیطهٔ دانش عام و عمومی‌سازی دانش‌های خاص در جهان و ایران، صورت‌بندی مسئله و الگوها و راهکارهای آن به‌ویژه با توجه به ظرفیت و اصالت جامعه و کتابخانه در ایران، مبهم و نیازمند «تأملی جامع و در عین حال، متمرکز بر کتابخانهٔ عمومی ایرانی»^۸ می‌نماید؛ که این درخواست‌نامه، دعوت به همین تأمل و راهگشایی است.

^۱ Acceptance

^۲ Scientific popularization/ Popularization of Science

^۳ Public awareness of science (PAWS)

^۴ Public understanding of science (PUS)

^۵ Public engagement with science and technology (PEST)

^۶ Popular science/also called pop-science or POPSCI

^۷ Participation

^۸ پیش از این تأملاتی ارجمند در این باره، در قالب کتاب و مقاله یا همایش و گزارش، مطرح و ارائه شده؛ که از آن جمله در کشورمان می‌توان به محصل هم‌اندیشی‌ها و کارگاه‌های انجمن‌های علمی همچون انجمن ترویج علم یا مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و نیز دو کتاب ذیل اشاره کرد:

ترویج علم: چشم‌اندازها، فرصت‌ها، چالش‌ها، مجموعه‌مقالات دومین همایش سراسری ادکا، به کوشش سعید رضایی شریف‌آبادی و زهرا شاملو، تهران: کتابدار، ۱۳۸۷؛

ترویج علم: روش‌ها، شاخص‌ها و نمونه‌های موردی، نگاشتهٔ اکرم قدیمی، تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ۱۳۹۶.

این درخواست‌نامهٔ طرح پژوهشی، با احترام به چنین تأملاتی و قدرشناسی از آنها، طبعاً گام‌هایی فراتر از تلاش‌های فاضلان متقدم را در نظر و سیاست‌گذاری و تدبیر عملی، با عنایت به دو محور «کتابخانهٔ عمومی» و «جامعهٔ شهری و روستایی ایران» می‌طلبد و انتظار دارد.

شرح مسئله

از منظر کلی، اولین خدمت بنیادین کتابخانه عمومی دسترس‌پذیر کردن منابع اطلاع‌رسان و آگاهی‌بخش و آموختنی معرفتی و دانشی، به شکل‌های مختلف و البته متناسب با مخاطب، برای عموم مردم، از طریق فراهم کردن فرصت‌هایی برابر به منظور رشد خلاقیت و بالندگی فردی و نیل به توسعه جمعی است. ترویج یا عمومی‌سازی علم و ادراک و آگاهی علمی و دغدغه‌مندی به دانش، جزئی مهم از این خدمت است که شاید سطح نازل آن ارائه اطلاعات علمی قابل فهم بر اساس توان ادراکی عموم مردم باشد اما هدف عالی‌اش تلاش برای توزیع گسترده و همه‌فهم یافته‌های علمی در میان مردم و علاوه بر آن، ارتقای نگرش و روش و بینش و مهارت حل علمی مسائل برای بهبود زندگی ایشان است. واقعیت این است که در هر دو سطح نازل و عالی، هنوز پیوند و تعامل کتابخانه عمومی و نهاد علم محرز نیست و به تبع، جامعه علمی ایران نیز جایگاه و نقش کتابخانه عمومی و کتابدارانش (به عنوان مشاوران اطلاعاتی) را در گسترده علم نمی‌شناسد. هرچند در متون و اسناد فراملی حوزه کتابداری، می‌توان نقش کتابخانه‌های عمومی را در گسترش دانایی و «سواد علمی»^۱ شاهد بود (برای مثال در بیانیه یونسکو^۲ و اسناد ایفلا، که از کتابخانه عمومی به عنوان «دروازه محلی دانش»^۳ و «مرکز محلی اطلاعات»^۴ با مأموریت افزایش آگاهی از ... پیشرفت‌های علمی و نوآوری یاد شده) اما غالباً و شاید ناخواسته و ناگزیر، در این متون نیز یا با کلی‌گویی مفهومی و یا تمامیت‌خواهی معرفتی و یک‌جانبه‌نگری فرهنگی [غربی] و غفلت از اقتضائات ملی و فرهنگ‌های قومی مواجهیم.

در رویکرد جزئی، بنا بر اسناد بالادست ملی (قانون اساسی، سند چشم‌انداز، نقشه جامع علمی، سند نهضت مطالعه مفید، قانون تأسیس نهاد و سند تبیین مؤلفه‌های چشم‌انداز آن و برنامه راهبردی‌اش)، کتابخانه‌های عمومی ایران مراکز یادگیری، رشد مهارت و ارتقای تعاملات فکری و عملی برای تقویت روحیه تبع و ابتکار، دانش‌افزایی و جلب معرفت و کسب زمینه‌های اعتدالی خلاقیت و نوآوری است. همچنین تلاش نهاد کتابخانه‌های عمومی و سایر کتابخانه‌هایی از این نوع در شهرها و روستاهای میهن، برای تأمین منابع، تدارک زمینه و فضا، تمهید برنامه‌های متنوع و ... سال‌ها سابقه دارد، اما همچنان تأمل اکتشافی برای غوررسی به ظرفیت‌های پنهان، بازبینی و بازاندیشی در تجارب، ایجاد هم‌افزایی با نهادها و سازمان‌های مردم‌نهاد علمی و ترویجی، تدوین سند جامع سیاستی و ارائه راهکارهای اجرایی و بسته‌های خدمتی و برنامه‌ای (متناسب با جامعه ایران و محیط‌های متنوع پیرامون ۱۴ گونه کتابخانه‌ای)، مورد نیاز جدی است تا بر اساس دستاوردهای آن در تبیین نقش و شناسایی ظرفیت‌ها و الگوها و راهکارهای ناظر به سه کارویژه کتابخانه عمومی، بتوان این مراکز را به محور یا قطب^۵ آشنا شدن، ادراک نمودن و به کار بردن دانش و معرفت علمی در زندگی شهروندان مبدل ساخت.

هدفها

- تبیین نقش و ظرفیت‌های کتابخانه عمومی در ارتقای ادراک و آگاهی و خلاقیت عموم در زمینه علمی و ارتباطات (انسانی، اجتماعی، محیطی) مبتنی بر آن، با مؤلفه‌ها و رویکردهای متنوعش در حیطه‌های عمومی‌سازی،

¹ Scientific Literacy

² <https://www.ifla.org/publications/iflaunesco-public-library-manifesto-1994>

³ the local gateway to knowledge

⁴ the local center of information

⁵ hub

ساده‌سازی، ترویج و ...، مستند به سوابق مطالعاتی انتقادی و شواهد (موفق یا ناکامیاب) اجرایی در جهان (دست‌کم در سه منطقه توسعه‌یافته، در حال توسعه، توسعه‌نیافته در سنت‌های اروپای غربی-آمریکا، اسکانندیناوی، شرقی-آسیایی) و ایران؛

- شناسایی حوزه‌های نهادی و مردم‌نهاد علم با قابلیت‌های هم‌افزا، منطبق با کارویژه‌ها و ظرفیت‌های کتابخانه عمومی ایرانی؛
- تدوین گزارش جامع نهایی، مشتمل بر پیشنهادهای سیاستی و الگوها و راهکارهای عمومی‌سازی علم در کتابخانه عمومی.

■ با توجه به طرح‌های اخیر و جاری پژوهشی در کتابخانه‌های عمومی، داده‌ها، اطلاعات پردازش‌شده و مطالعات مرتبط با کتابخانه‌های عمومی تحت مدیریت نهاد، برنامه راهبردی، تحلیل‌های تکافت و راهبردهای مربوط، سیاهه کلی خدمات و برنامه‌ها، درجه‌بندی تخصیص درون‌داد و رتبه‌بندی مبتنی بر برون‌داد واحدهای کتابخانه‌ای، فرایندهای مرتبط و ... همچنین امور مربوط به تفاهم‌نامه‌های جلب همکاری‌های علمی-آموزشی، از طریق ناظر فرایندی و اجرایی طرح (دفتر پژوهش) در اختیار مجری نهاد می‌شود.

قلمرو جغرافیایی و زبان پژوهش

ایران (شعاع خدماتی بالقوه و بالفعل کتابخانه‌های عمومی شهرها و روستاهای کشور)، اسناد و منابع مکتوب مرتبط در ایران و کشورهای پیشگام و مشابه به زبان‌های فارسی و اروپایی (انگلیسی، فرانسوی/آلمانی، اسپانیایی) و آسیایی (عربی، زبان‌های خاورمیانه و شرق آسیا).

دستاوردها و خروجی‌های مورد انتظار

- گزارش تبیینی و تحلیلی نقش کتابخانه عمومی در عمومی‌سازی علم؛
- گزارش توصیفی ظرفیت‌های کتابخانه عمومی در عمومی‌سازی علم، با توجه به تجربه جهانی مستند (مطالعات سندپژوهی و گزارش‌های عملکردی کتابخانه‌های عمومی «بنچ‌مارک» دست‌کم در سه منطقه توسعه‌ای-جغرافیایی و سه سنت فرهنگی-زبانی) و پیشینه‌های ترویجی در ایران؛
- گزارش نهادی معرف زمینه‌ها و نهادهای دانشی (دانشگاهی، آموزشگاهی، مردمی) برای هم‌افزایی با کتابخانه عمومی و کتابدارانش در عمومی‌سازی علم؛
- گزارش جامع نهایی شامل سیاست‌ها و الگوها و راهکارهای پیشنهادی برای عمومی‌سازی علم در کتابخانه‌های عمومی.

کمیته‌های الزام‌برای طرح پژوهش پیشنهادی

۱. مقدمه: پیشنهاددهنده باید شناخت و تحلیل خود از مسئله را به شکل علمی به بحث بگذارد و همین‌طور هدف‌ها و پرسش‌ها را به شکل عینی و جزئی و کارکردگرا مشخص نماید؛

۲. روش‌شناسی: به‌طور مفصل و مستند مراحل پژوهش، شیوه‌های گردآوری و تحلیل داده، فنون و روش‌های پژوهشی (مختصات مورد استفاده در این طرح) برای دستیابی به هدف‌ها و دستاوردها توضیح داده شود؛
۳. شرح خدمات و محصول: محتوای نتایج و دستاوردهای مستخرج از هر مرحله (فاز) مشخص گردد. همچنین قالب یا قالب‌های ارائه هر کدام اعلام شود؛
۴. زمان‌بندی و ساختار شکست کار (WBS)؛
۵. بودجه مورد نیاز برای هر مرحله و بودجه نهایی (بودجه‌ریزی بر مبنای شکست کار و به تفکیک سرفصل‌های هزینه‌ای)؛
۶. معرفی گروه پژوهشی به همراه کارنامک (رزومه) افراد گروه، به‌گونه‌ای که بتواند توانمندی‌ها، تجربه مرتبط با موضوع و مسئله، شناخت از کتابخانه عمومی، همچنین اعتبار آنان را در زمینه این درخواست‌نامه بازتاب دهد (در قالب پیوست پیشنهاد).

ویژگی‌های تخصصی پژوهشگران (علاوه بر تجربه مشابه و قانع‌کننده)

ردیف	تخصص	مقطع تحصیلی
۱	مطالعات (تاریخ، فلسفه، جامعه‌شناسی، ارتباطات، سیاست‌گذاری) علم و فناوری (الزامی)	دکتری - تجربه حرفه‌ای ترویج علم
*	علوم پایه یا کاربردی (مشاور/الزامی: در صورتی که این تخصص در پیشینه مجری ۱ نباشد)	دکتری / کارشناسی ارشد
*	ترویج علم (مشاور)	کارشناسی / کارشناسی ارشد، دکتری
*	علوم ارتباطات اجتماعی، با رویکرد ژورنالیسم علم (مشاور)	دکتری
*	سیاست‌گذاری عمومی، با رویکرد علم و فناوری (مشاور)	دکتری
*	کتابداری، گرایش (دانشگاهی یا رشته حرفه‌ای) کتابخانه عمومی (مشاور)	دکتری / ارشد

معیارهای ارزیابی پیشنهاد

هر پیشنهاد دست‌کم در فرایندی سه‌مرحله‌ای مورد بررسی و داوری تخصصی قرار می‌گیرد: (۱) ارزیابی بسته (دوسو-ناشناس) توسط متخصص برون‌نهادی یا استاد دانشگاهی (۵۰ امتیاز)؛ (۲) ارزیابی بسته (یک‌سو-ناشناس) توسط متخصص حرفه‌ای کتابخانه عمومی، دارای پیشینه پژوهشی (۳۰ امتیاز)؛ (۳) ارزیابی کارنامک علمی و تجربی و ترکیب تخصصی گروه پژوهش (۲۰ امتیاز). پیشنهاد شایسته‌ترین، حداقل باید ۶۰ درصد امتیاز هر مرحله را احراز کند. در صورتی که اختلاف امتیاز دو یا چند پیشنهاد برتر، کمتر از ده امتیاز باشد یا ابهام‌هایی در پیشنهاد یا پیشنهاددهنده، گزینش نهایی را دشوار کند، مرحله چهارم ارزیابی، با داوری باز و دعوت از داوران تخصصی و حرفه‌ای و نماینده گروه پیشنهاددهنده در روزهای ۲۸ تا ۲۹ مهر صورت می‌پذیرد. معیارهای ارزیابی، چنین است:

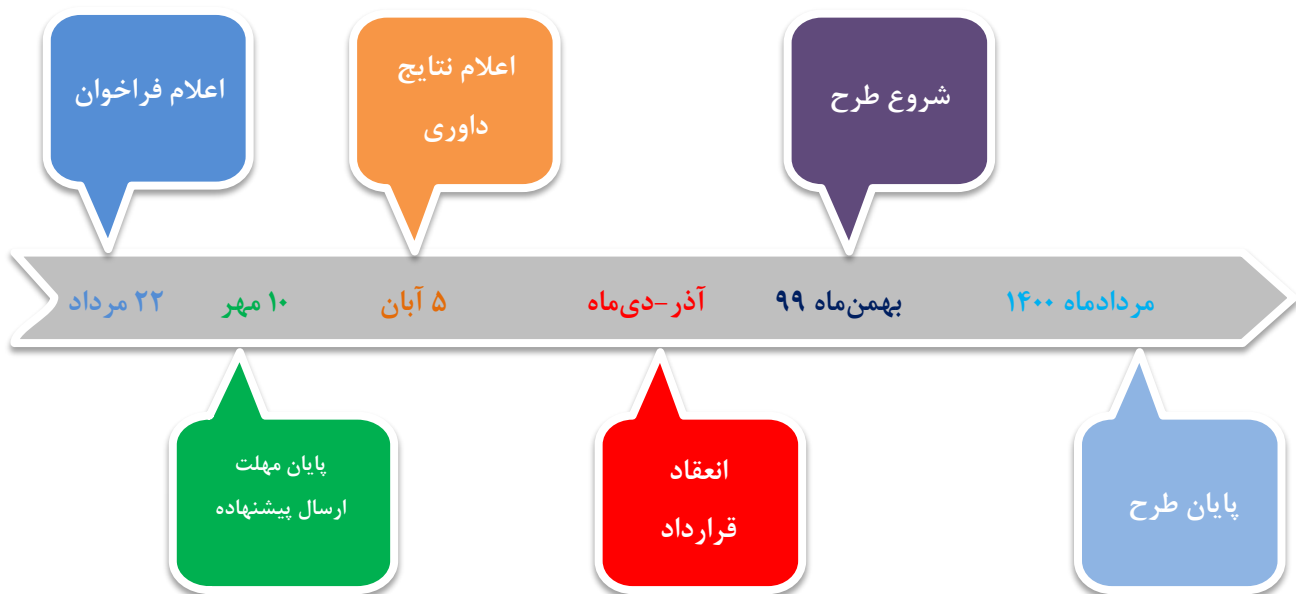
- چگونگی تبیین مسئله پژوهش و تحلیل آن؛
- فرایند و جزئیات روش‌شناختی متناسب با پژوهش؛
- تطابق با نیاز و مسئله موضوع درخواست‌نامه (سازگاری با نیاز مخاطبان و نهاد؛ و متناسب بودن با امکانات)؛
- تجربه کار در زمینه مشابه؛

- تخصص گروه پژوهشی و احراز توانمندی و شایستگی در موضوع؛
- تناسب هزینه‌ها با کارهای پژوهشی و اجرایی، و میزان مشارکت و هم‌افزایی گروه دانشوران و حرفه‌مندان (کتابداران و متخصصان و مشاوران دارای صلاحیت پژوهشی و بصیرت و اشراف حرفه‌ای).
- مبتنی بر تبصره ۱ ماده ۶ دستورالعمل اجرایی قانون، معاونت‌های پژوهشی دانشکده‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز دانش‌بنیان، در صورت مقبولیت پیشنهاد در ارزیابی و کسب اطمینان از پشتیبانی علمی، نظارت اجرایی و ضمانت مرکز دانشگاهی، در شرایط مشابه کیفی و مالی، دارای اولویت خواهند بود. همچنین بر اساس سیاست تخصیص نامتمرکز بودجه ملی و در پیروی از راهبردهای عدالت‌محور، در شرایط نسبی تشابه میان دانشگاهیان و پژوهشگران استان‌ها و مراکز پژوهشی تهران، پیشنهادهای استانی برگزیده خواهد شد.
- مجریان طرح‌های پژوهشی جاری که طرح مشترک آنان با نهاد تا اول مهر ۹۹ پایان نیافته، در این فراخوان نمی‌توانند مشارکت کنند و به همکاری با ایشان در مراحل بعد امیدواریم.

تاریخ‌ها و جدول زمانه

برای انجام این طرح حداکثر ۶ ماه اجرایی و ۹ ماه کلی (شامل مراحل حقوقی و داوری و مالی) در نظر گرفته شده است؛ طبق برنامه زمانی و تاریخ‌های مهم ذیل:

- ۲۲ آرداد ۹۹: انتشار فراخوان؛
- ۱۰ مهر ۹۹: آخرین مهلت ارسال پیشنهاد؛
- ۵ آبان ۹۹: اعلام نتایج داوری پیشنهادها؛
- آبان ۹۹: ثبت در سامانه سمات ملی و دریافت شناسه رهگیری؛
- اواخر آذر و اوایل دی ۹۹: انعقاد قرارداد؛
- بهمن‌ماه ۹۹: آغاز رسمی طرح، با برگزاری جلسه افتتاحیه به‌منظور تبیین مسئله پژوهش و ارتباط با ذی‌نفعان؛
- آردادماه ۱۴۰۰: پایان طرح، با برگزاری جلسه اختتامیه برای ارائه گزارش نهایی.

سقف اعتبار

با مراعات تناسب هزینه و روش و حجم کار اجرایی پژوهش، میزان همکاری گروهی و جلب مشارکت علمی دانشگاهیان و حرفه‌مندان دانشور (متخصصان و کتابداران کتابخانه‌های عمومی و ...) در گروه یا اجرای پژوهش، همچنین تقید به اقتصاد ملی پژوهش و پرهیز از هزینه‌های گزاف، سنجش و تقویم نهایی هزینه‌های طرح‌ها بر اساس هر پیشنهاد، جداگانه صورت می‌پذیرد. با این حال، سقف اعتبار مالی این طرح ۵۰۰ میلیون ریال در نظر گرفته شده است؛ طبعاً در شرایط مشابه کیفی، اولویت با پیشنهادهای کم‌هزینه‌تر خواهد بود.

همچنین، در مواردی بسیار محدود اگر پیشنهادی صرف هزینه بیشتر از سقف اعتبار را، با ارتقای نتیجه پژوهش، توجیه و تضمین کند، پیشنهاد بررسی می‌شود و با نظر داوران، قابلیت‌گزینه را خواهد داشت.

- هر یک از طرح‌های پژوهشی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، برخوردار از نظارت فرایندی و اجرایی (نهادی) و نظارت-راهبری علمی و روش‌شناختی (توسط یکی از استادان دانشگاهی) است. مبالغ نظارت و البته بالاسری دانشگاه (در پیشنهادها مراکز دانشگاهی و پژوهشی) به سقف اعتبار اضافه می‌شود و مبلغ نهایی قرارداد را تعیین می‌کند. همچنین مجریان ارجمند طرح‌های پژوهشی، در سرآغاز طرح و برای تبیین مسئله و دعوت از ذی‌نفعان به مشارکت، موظف به برگزاری یک جلسه نهایتاً ۳۰ نفره افتتاحیه طرح بوده اجرا و هزینه آن را بر عهده دارند. گزارش نهایی طرح، انتشار یک مقاله علمی مستخرج از آن و ارائه خلاصه مدیریتی و چکیده انگلیسی، از دیگر تعهدات مجریان است. مبلغ قرارداد با توجه به شکست کار و خروجی‌های تعریف‌شده در سه یا حداکثر چهار مرحله، بعد از تأیید راهبر علمی و ناظران اجرایی و عالی، پرداخت می‌شود: (۱) پیش‌پرداخت (۲۰ درصد مبلغ، در قبال تحویل دو ضمانت‌نامه کتبی «پیش‌پرداخت» و «انجام تعهدات» با امضای رییس دانشگاه یا پرداخت وجه‌الضمان معادل به حساب معرفی‌شده نزد خزانه‌داری کل کشور)؛ (۲) پرداخت ناظر بر انجام مرحله مطالعاتی و پیمایشی؛ (۳) پرداخت نهایی و حسن انجام کار.

شیوه ارسال پیشنهاد

پیشنهاد و مستندات و پیوست‌های آن باید در دست‌کم در دو قالب ورد و پی.دی.اف، منحصرأ از طریق «سامانه مدیریت طرح‌های پژوهشی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور» به نشانی ذیل ارسال شود و شناسه موقت رهگیری دریافت کند:

<http://rpm.iranpl.ir>

*** راهنمای ارسال طرح بر وب‌گاه سامانه قرار داده شده است ***

راه‌های ارتباطی

پیشنهاددهندگان ارجمند برای پاسخ به پرسش‌ها، دریافت اطلاعات تکمیلی یا رفع ابهام احتمالی با رایانامه ذیل مکاتبه فرمایند:

research@iranpl.ir

همچنین کارشناسان گروه پژوهش مهیای پاسخگویی به تماس تلفنی یا مکاتبه‌ای پژوهشگران گرامی‌اند:

(داخلی ۱۳۹) ۰۲۱-۸۸۹۲۵۷۹۱/۸۸۹۲۵۷۹۲ یا ۰۲۱-۸۸۹۲۵۷۹۰

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان جویبار، کوچه نوربخش، شماره ۳۱، طبقه دوم، دفتر پژوهش و آموزش نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، گروه پژوهش.